

Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1829
(περὶ τοῦ Θείου Βαπτίσματος καὶ τοῦ
τύπου τῶν τριῶν καταδύσεων)

«...Διαβεβαιούμεν διὸ τοῦδε τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Γράμματος καὶ ἀποφαινόμεθα, ἵνα τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Βάπτισμα, ὡσπερ ἀπανταχοῦ τῶν Ὁρθοδόξων... ἐκτελεῖται κατὰ τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολικὴν διάταξιν καὶ κανονικὴν διατύπωσιν οὕτω πῶς: Πληρουμένου τοῦ ἱεροῦ λουτῆρος ὕδατος, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ Βρέφος ἀνὰ χειρας καὶ ἐπιφωνῶν τὸ “Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, δεῖ... εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς”, βαπτίζει αὐτὸ ὀλόκληρον ἐν τῇ ἱερᾷ κολυμβήθρᾳ, ἥτοι καταδύει, ἐμβυθίζει αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ μέχρις ὑπὲρ κεφαλὴν μέτ’ ἐπιδεξίου προσοχῆς, μετὰ δὲ τὴν ἀνάδυσιν καὶ ἐξαγωγήν, ἐκφωνεῖ τὸ “Ἀμήν”. Εἶτα βαπτίζων αὐτὸ ἐκ δευτέρου, ὡς καὶ τὸ πρῶτον, ἐκφωνεῖ τὸ «καὶ τοῦ Υἱοῦ», καὶ αὖθις μετὰ τὴν ἀνάδυσιν καὶ ἐξαγωγήν λέγει τὸ “Ἀμήν”. Βαπτίζων δὲ ὡσαύτως αὐτὸ καὶ ἐκ τρίτου, ἐπιλέγει τὸ “καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν”. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως, συνωδὰ τοῖς ἱεροῖς ἀποστολικοῖς κανόσι καὶ συνοδικαῖς διατάξεσι τῶν θεοφόρων Πατέρων τελετὴ τοῦ ἱεροῦ μυστηρίου τοῦ Θείου Βαπτίσματος. Ἀνάγκη γάρ γίνεσθαι ἐντελεῖς μέχρις ὑπὲρ κεφαλὴν τὰς τρεῖς καταδύσεις τοῦ βαπτιζομένου...

»Καὶ οὕτω τὸ Βάπτισμα τετελεσμένον ἐστὶν Εὐαγγελικῶς τε καὶ κανονικῶς καὶ κατὰ τὴν ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐντολὴν τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ μαθηταῖς ἐντειλαμένου: “Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος” (Ματθ. 28, 19). “Βαπτίζοντες αὐτούς”, εἶπεν ὁ Κύριος, οὐχὶ ἐπιρροαντίζοντες ἢ ἐπιχέοντες. Ἡ γὰρ κυρίως σημασία καὶ ἔννοια τοῦ ῥήματος βαπτίζω οὐδὲν ἄλλον σημαίνουσα ἐστίν, εἰμὴ ἐμβάλλειν τοῖς ὕδασι τὸ βαπτιζόμενον καί, κοινότερον εἰπεῖν, βουτῶν αὐτό, καλύπτειν ὀλόκληρον ἐν τοῖς ὕδασι... Τὸ

δὲ μέχρι τῆς ὀσφύος (= μέσης) ἐμβυθίζειν καὶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐπιρραντίζειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νηπίου τρεῖς ὕδωρ, πρῶτον ἐπιβοῶν τὸ "Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς", τρεῖς δεύτερον καὶ τρεῖς τὸ τρίτον καὶ ὅσα ἄλλα παρὰ τὴν κανονικὴν ταύτην ἔκθεσιν τῆς τοῦ ἱεροῦ τούτου μυστηρίου τελετῆς εἰς πρᾶξιν τυχὸν χωροῦσι σκολιὰ καὶ κακόδοξα καὶ οὐδόλως ἐξ ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως βεβαιωμένα, ἀπαραδέκτα διόλου ἐστὶ τῇ Ἀνατολικῇ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ ὡς ἀντιβαίνοντα τοῖς ἀποστολικοῖς καὶ συνοδικοῖς κανόσι καὶ αὐτῇ τῇ θείᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐντολῇ ἀπάδοντα, ὡς ἀνωτέρω διελέληπται· καὶ ὁ ἐπιχειρῶν δὲ τῇ πράξει τῶν τοιούτων σκολιῶν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπαραδέκτων καὶ μὴ διορθούμενος, ἔνοχός ἐστι τοῖς παρὰ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων ἐν τῇ παραβάσει τούτων ὠρισμένοις ἐπιτιμίοις καὶ ἀποδοκιμαστέος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Γράμμα.

αωκϚ (1829) κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, ἐπινεμήσεως Γ.

† Ἀγαθάγγελος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποφαίνεται.

† Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος ἀποφαίνεται.

† Ὁ Χαλκηδόνης Ζαχαρίας ἀποφαίνεται.

† Ὁ Δέρκων Νικηφόρος ἀποφαίνεται (Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα ὀνόματα)».

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ἔλεγεν πρὸς τοὺς τότε κληρικούς: «Ἅγιοι Ἱερεῖς, πρέπει νὰ ἔχετε κολυμβήθρας μεγάλας εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἕως ὅπου νὰ χώνεται ὅλον τὸ παιδίον μέσα, νὰ κολυμβᾷ ὅπου νὰ μὴ μείνη ἴσα μὲ τὸ ψύλλον τὸ μάτι ἄβρεχο, διότι καὶ ἐκεῖ προχωρεῖ ὁ Διάβολος καὶ διὰ τοῦτο τὰ παιδιά σας σεληνιάζονται, δαιμονίζονται, ἔχουν φόβον, γίνονται κακορίζικα, διότι δὲν εἶναι καλὰ βαπτισμένα»! (Διδαχὴ Ζ', V A., σελ. 264-265).